

گروه آموزشی هنر اسلامی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته هنر اسلامی، گرایش سفال و سرامیک

عنوان:	بررسی نقوش و نمادهای آئینی در سفالینه‌های دوران اسلامی ایران
استاد راهنما:	جناب آقای دکتر ابوالقاسم دادور
استاد راهنما دوم:	جناب آقای مهندس عباس اکبری
استاد مشاور:	جناب آقای دکتر محمد راستگوفر
دانشجو:	نازنین کوهزاد
	دی ماه 1389

واژه‌های کلیدی: نقش، نماد، آئین، سفالینه، دوران اسلامی، ایران
چکیده:

موضوع این پژوهش، بررسی نقوش و نمادهای آئینی در سفالینه‌های دوران اسلامی ایران می‌باشد. نوع پژوهش، نظری - کاربردی، روش تحقیق تاریخی - توصیفی، شیوه کار اسنادی و ابزار گردآوری اطلاعات، فیش‌برداری، مشاهده و تصویربرداری از کتب و آثار تاریخی موزه‌ها و سایتهای باستان‌شناسی می‌باشد. تعدادی از آثار دوران اسلامی به صورت نمونه انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفته است و سپس این آثار به دو روش کمی و کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. با مطالعه بر روی نقوش آثار سفالین دوران اسلامی و با توجه به پیشینه پرمایه این هنر زیبا، به این نتیجه دست می‌یابیم که اکثر نقوش بکار رفته بر روی این آثار با اعتقادات، باورها، تفکرات مذهبی و آئینی، آداب و رسوم، فرهنگ و حتی سیاستهای زمان پیوندی زیبا، محکم و سازگار یافته‌اند و به صورت کتابی می‌توان تاریخ را در بطن این آثار یافت. در این پژوهش، به صورت اختصاصی به نقوش و نمادهای آئینی پرداخته شده است؛ بررسی این نقوش و نمادها به شناخت بهتر و بیشتر باورها و اعتقادات مذهبی، آئینها و اعتقادات هنرمندان و خالقان این آثار یاری می‌رساند و این وجه تمایز میان این پژوهش با سایر تحقیقاتی است که در زمینه بررسی آثار سفالی و نقوش آنها انجام شده است. در پایان نیز به این نتیجه دست یافته‌ام که، اکثریت نقوش بکار رفته شده بر روی آثار سفالی، معنا و مفهوم خاصی دارند و برای رساندن پیام و منظور بخصوصی که مد نظر هنرمند بوده و در جریان فرهنگ، جامعه و سنت حضوری پررنگ داشته‌اند، مورد استفاده قرار گرفته‌اند.